

PARKERDŐGAZDASÁG

A PILISI PARKERDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG LAPJA

X. évfolyam, 1. szám

1995. február

A prognózis: 10%-kal több bevétel, megőrzött egyensúly

Körvonalazódik az idei terv

Parkerdőgazdaságunknak február 15-éig kell a tulajdonos, az ÁV Rt. elé terjeszteni idei terv elképzelését. A jelenlegi előrejelzések szerint 1995-ben 1 milliárd 158 millió forint – a tavalyinál mintegy 10%-kal több – árbevételre, s mintegy 5 millió forintos vállalati eredményre számíthatunk.

A korábbi gyakorlathoz képest felgyorsult a tervkészítés folyamata. Az erdészetek már novemberben-decemberben elkészítették a saját előirányzataikra vonatkozó javaslataikat, majd az ágazatvezetők – folyamatos egyeztetések mellett – elvégezték a korrekciókat, kialakították az „ágazati elvárásokat”. Ezt követően az erdészetek átdolgozták terveiket, majd – az összvállalati gazdálkodás követelményeit figyelembe véve – az ügyvezetés még kisebb-nagyobb módosításokat eszközölt. Ez csaknem minden erdészetnél az eredményterv szigorítását, felemelését jelentette.

Cégünk az árbevétel viszonylag szerény növekedésével számol, ezen belül mind a belföldi, mind az exportbevétel nagyjából egyenlő arányban emelkedne. Az egyes erdészeteknél az eredményelvárás a következő (millió forintban):

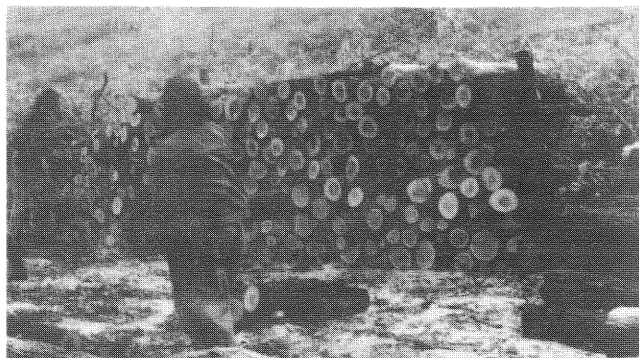
Bajna: 5,150,
Budakeszi: -16,680,
Budapest: 4,550,
Gödöllő: -14,780,

Környezetvédelmi Központ: -2,000,
Lepencei Fafeldolgozó: 38,670,
Műszaki Erdészet: -1,560,
Pilismarót: 2,260,
Pilisszentkereszt: 0,010,
Ráckeve: 9,130,
Szentendre: 0,880,
Valkó: 8,920,
Visegrád: 14,340,
Zöldövezettervező (Natourplan): 0,6.

A központnál elszámolható költségek és bevételek egyenlege mintegy -102 millió forintra tervezhető. Mindezeket összevetve közel 50 milliós mínusz mutatkozna, azonban az úgynevezett „művelési aktiválás” (a számviteli törvény alapján a beruházások tényleges költségek szerinti elszámolása) mintegy 45 millió forinttal javítja a tervezett mérleg szerinti eredményt, s a privatizációs és egyéb bevételek révén végül 5 millió forint körüli vállalati eredmény prognosztizálható.

A megcélzott, szerény nyereség ellenére is feszítettnek tekinthető az idei terv. Az erdészeteknek, s cégünk valamennyi egységének igen gondos gazdálkodást kell folytatnia, hogy a piaci lehetőségek jobb kihasználásával, még szigorúbb költség-megtakarításokkal hosszú távon is biztosítható legyen az egyensúly fenntartása.

*Budapesti Erdészet***Mínusból pluszba**

Bár eredetileg veszteségesre tervezték, nyereséggel zárta tavalyi tevékenységét a Budapesti Erdészet. Emellett külön kiemelendő, hogy miközben folyamatosan csökken a cégünk által felhasználható parkfenntartási keret reálértéke, a főváros körzetében általában sikerült megőrizni a közjóléti erdőgazdálkodás korábbi színvonalát, sőt kisebb beruházásokra is sor került. Hogyan érték el mindezt? – kérdeztük *Bakon Gábort*, aki tavaly február óta irányítja az erdészetet.

– Tavaly 16,4 millió forintot – vagyis a különböző rezsik levonása után nettó 11 milliót – kaptunk parkfenntartásra az erdőgazdaság e célt szolgáló keretéből. Ez a PP rendelkezésére álló összeg közel egyharmada, ami elég magas arány, de a Budapesti Erdészet sajátos helyzete, feladatai fényében – azt hiszem – mindenki indokoltnak tartja. Mindez azonban messze nem lett volna elegendő; szerencsére további, csaknem 20 millió forintot sikerült „begyűjtenünk” az önkormányzatoktól – mondotta bevezetésként, a közjóléti forrásokat ismergetve az erdészetvezető.

– Minden érintett önkormányzat segítőkész volt?

– Nem, ilyen széles körű összefogásra még nem számíthatunk. Az összeg nagy részét – 15 milliót – Budapest önkormányzata biztosította, elsősorban az úgynevezett „fővárosi védettséggű természetvédelmi területek”, például az Apáthy-szikla, a Balogh Ádám-szikla, a Martinovics-hegy, az Ördögórom környéke rendben tartására, parkerdei létesítményeinek rekonstrukciójára és fejlesztésére. Ezenkívül a II. kerületi önkormányzat 2 millió, a IV. kerületi 860 ezer, a XII. kerületi 500 ezer, a XV. kerületi 350 ezer és a XVIII. kerületi 1,1 millió forinttal járult hozzá parkfenntartásunkhoz. Ezeket az összegeket általában vállalkozási díjként kaptuk, tehát az adott önkormányzattal vállalkozási szerződést kötöttünk, amelyben pontosan meghatároztuk a végrehajtandó feladatot is. Például Újpesten erdei sétaút karbantartását, játszótér felújítását, a XVIII. kerületben tűzrakóhelyek kialakítását, parkerdei berendezések cseréjét végeztük el, valamint sorompókkal zártuk le a védett erdei utakat. Hasonló feladatokra szerződöttünk a többi említett önkormányzattal is, illetve több helyütt az erdőbe került szemét összeszedéséhez is biztosítottak kisebb összegeket.

– Tapasztaltak elutasító magatartást is?

– Sajnos, igen. Vannak olyan önkormányzatok, amelyek századrangú kérdésként kezelik, hogy milyen állapotban vannak a területükön lévő erdei kirándulóhelyek, sőt – például a szemét eltakarításának ürügyén – hatóságosdit játszanak velünk szemben.

A Martinovics-hegyi rézsú építése.

Mindemellett általában pozitív folyamatokat tapasztalunk. Egyre több önkormányzat látja, hogy kerülete, települése lakossága számára felértékelődik az erdő, fontos a kulturált parkerdei környezet, egyrészt azért, mert a társadalom mindinkább fogékony a környezet- és természetvédelem iránt, másrészt sokan a költségszerűbb pihenési formák helyett újra felfedezik az erdei kirándulás, túrázás örömeit.

– A segítőkészség vagy az elutasítás függ az önkormányzat politikai színezetétől?

– Egyáltalán nem. Az önkormányzatok, illetve környezetvédelmi bizottságaik politikai összetétele e téren nem játszik szerepet. Pártállástól függetlenül, az egyes személyek – polgármesterek, képviselők, bizottsági tagok – véleménye, ezirányú érzékenysége a döntő. Elvileg, programszerűen minden számottevő párt nagy súlyt helyez a környezet- és természetvédelemre, de ami minket érint, gyakorlatilag a helyi pártpolitikusok felfogásától függ. Különben mi – természetesen – nem politizálunk, bár olykor előfordul, hogy kényes politikai helyzetekbe keveredünk. Például tavaly szinte minden nagyobb párt rendezett majálist erdeinkben, s nagyon kellett ügyelnünk, nehogy valamelyik úgy érezze, „rosszabb helyet” kapott, mint a másik.

– Mindent összevetve, hogyan alakultak a közjóléti munkák?

– A leglátogatottabb kirándulóhelyeken – a Hűvösvölgytől a Hárshegyig, a Jánoshegytől a Normafaig – és

számos más területen is viszonylag jó állapotban vannak a sétautak, parkerei berendezések, s a tisztaság is elfogadható. Néhány helyen – főleg a peremterületeken – azonban hasztalan küszködünk a spontán módon újra és újra kialakuló illegális személerakatokkal. Ez a helyzet például az óbudai Róka-hegy vagy a budakalászi Ezüst-hegy térségében.

A szintentartáson túl néhány jelentősebb fejlesztésre is tellett. A Martinovics-hegyen rézsűkkel akadályoztuk meg a további talajeróziót, illetve parkberendezéseket építettünk ki, a Vadaspark létesítményeit pedig kiszagadozó-házzal, vadmacska-házzal, házi- és vadszárnyasházzal bővítettük. Így a bemutatott állatfajok skálája görénnyel, nyesttel, a hazánkban oly ritka vadmacskával és számos madárfajjal gyarapodott. Kivitelezőként vettünk részt egy két kilométeres hűvösvölgyi kerékpárút megépítésében, amely a Páfrány úttól a Gyöngyvirág utcáig fut, szép erdei környezetben nyújtva sportlási lehetőséget.

– *A normafai sífelvonó indítóháza viszont éppen most égett le...*

– Lekopogom, senki sem kíván semmiféle tüzesetet, de ezt a sífelvonót nem sajnáljuk túlzottan. Hosszú ideje nem üzemelt – évente átlagosan nyolc „havas napunk” van, így nem lehetett rentábilisan működtetni. Ettől függetlenül remélem, hogy a szándékosan vagy súlyosan gondatlanul gyújtogatót (valaki pont a faszerkezet aljánál rakott tüzet) elkapják, mert sokkal nagyobb bajt is okozhatott volna.

– *Más aktuális tárgykörökre áttérve: hogyan halad a száradék-kitermelés? Sok gond van még a területrendezéssel? A privatizációs és az erdőkárpótlási ügyek megoldódtak?*

– Sorjában válaszolva: a kiszáradt feketefenyvesek kitermelése és a terület felújítása – mint ismeretes – a főváros pénzügyi támogatásával zajlik.

Sajnos – elegendő kapacitás híján – tavaly csak részben sikerült kihasználni a lehetőségeket. Főként a száradék kivágása zajlott, de néhány helyen már elkezdődött a felújítás is, elsősorban csercsemetével és -makkal, illetve egyéb keménylombos fajokkal a természetes újulat-tól függően. A fenyőkárpótlás tovább tart, a káros környezeti hatások miatt legyöngült fák nem tudnak ellenállni a végzetes gombafertőzésnek. Már látszik, hogy ezeknek az erdőknek a rendbe hozatala évtizedes munka lesz.

A területrendezés – nagyon szétszórt erdőrészeink miatt – igen sok feladatot ad. Gyakoriak a határproblémák, birtokháborítások, viták az építkezőkkel, akik az utakat, kommunális vezetéseket engedély nélkül akarják átvezetni az erdőn. Kénytelenek voltunk önálló munkakört létesíteni erre a feladatra.

Privatizálás: nálunk két földingatlan érint. Azt hiszem, előnyösen túlradhatunk rajtuk, hiszen csak nálam vagy hatvanan érdeklődtek.

Január 16-án leégett a normafai sífelvonó indítóháza.

Molnár Péter felvétele

Erdőkárpótlásra Törökbálint térségében 240 hektár lett kijelölve. Ebből az első licitálási fordulóban 40 hektár már elkelt. A második forduló húzódik-halasztódik, mert az önkormányzat sem, mi sem vagyunk nyugodtak a kárpótlásra szánt erdők sorsát illetően. Az önkormányzat szorgalmazza, hogy vonják ki e területet a kárpótlás alól.

– *Az erdőművelés terén vannak hátralékok?*

– Telepítésben, felújításban nincs különösebb elmaradásunk, a sikeresség viszont elég gyöngye. Igazán nagy felújítási gondjaink a következő években lesznek, amikor le kell termelni – s persze felújítani – sok előregedett, összeomlás előtt álló állományt. Tudjuk, hogy a jószándékú, de laikus közvélemény erre igen élesen reagálhat, ezért egyrészt folyamatosan egyeztetünk a Budapesti Természetvédelmi Igazgatósággal, másrészt kiadványokban és sajtótájékoztatókon fogjuk ismertetni e munkálatok okát és célját.

– *Végül: hogyan sikerült mínusból pluszba fordítani az eredményt?*

– A tervezés már lezárult, amikor én idejöttem. Úgy láttam, ha megszabadulunk bizonyos sallangoktól – munkaerőben, gépekben, tevékenységi körben is –, illetve ha a nyereséges ágazatokat sikerül némileg fejleszteni, akkor az erdőszet nyereségessé tehető. Az utóbbira néhány példa: budakeszi fűrészüzemünk kapacitását – amely most parkberendezéseket, szabadterei játékokat, hajópadlót, lambériát, kerítésleceket egyaránt gyárt – bővítettük, és a vadászatot is fejlesztettük. Új magaslesek építése mellett a vadasparkban lévő túlszaporodott vad-disznó-állományt jórészt külföldi vendégvadászokkal lövettük ki, Solymár és Nagykovácsi térségében pedig szép bevételt hozó hajtásokat rendeztünk. Remélem, idén is sikerül nyereségesen gazdálkodnunk.

– bor

Lepencei kereskedelmi körzet

Kereskedni kell, nem csak értékesíteni

Mi a jobb – ha az erdészetek külön-külön értékesítik a kitermelt faanyagot, vagy ha egy-egy központi bázison gyűjtik össze az árut, s ott zajlik az eladás? Régóta vitatott kérdés ez, s az utóbbi években többször változott a követendő gyakorlat. Jelenleg mindkét forma érvényesül; öt erdészet (Bajna, Pilismarót, Pilisszentkereszt, Szentendre és Visegrád) az úgynevezett lepencei kereskedelmi körzeten keresztül adja el – legalábbis az értékesítés – faanyagát, a többi erdészet viszont saját maga értékesíti a fát.

De mi is ez a kereskedelmi körzet? Kényszer az érintett erdészetek számára, amely ugyan valószínűleg célszerűbb az összállalati érdekek szempontjából, de csorbítja a gazdálkodó egységek önállóságát, megcsapolja bevételüket, s így üzemi eredményüket? Avagy, éppen ellenkezőleg, kölcsönösen hasznos szolgáltatás, amely az ide tartozó erdészeteket is gyarapítja? Kóhalmy József, a Fafeldolgozó Erdészet vezetője – aki egyúttal a kereskedelmi körzetért is felel – egyértelműen az előnyöket hangsúlyozza.

– A kereskedelmi körzet nem a korábban hosszú időn át alkalmazott „hosszúfás rendszer” visszaállítása. Működési mechanizmusa – főleg azáltal, hogy a lehető legkorrektebb elszámolásra törekszünk az erdészetekkel – minőségileg különbözik a ’70-es-’80-as években követett gyakorlattól – mondta Kóhalmy József. – A hosszúfás rendszer 1992-ig érvényesült. Az erdészetek időről időre meghatározott – gyakran vitatott – elszámolási áron átadták nekünk a faanyagot, aztán anélkül, hogy a további folyamatokra különösebb rálátásuk lett volna, mi értékesítettük az árut. A keletkezett nyereség teljes egészében a mi üzemi eredményünkben jelentkezett, s ez persze súrlódásokra adott okot. A fatermelő erdészetek joggal hangsúlyozták, hogy az általuk hosszú időn át gondozott, majd végül kitermelt fából származó nyereséghez legalább annyi közük van, mint nekünk, akik vagy feldolgozzuk ezt a fát, vagy nem, de végül is mi jelenünk meg vele a piacon. Az erdészetek tiltakozása meghallgattatott, s ’92-ben már vegyes értékesítés zajlott (egy ideig még élt a hosszúfás rendszer, aztán az erdészetek szabad kezet kaptak), majd ’93-ban minden erdészet közvetlenül adhatta el a fát. Heves viták után ’94 elején, kísérletképpen megalakult a kereskedelmi körzet, amely szerintem jól bevált.

– Mi az új ebben a megoldásban?

– A legfontosabb az, hogy a kereskedelmi körzet nem egyszerűen egy kényszer-átvevő az érintett öt erdészet számára, hanem *szolgáltató egység, amelynek működését teljes egészében átláthatják, felügyelhetik, ellenőrizhetik, s a kereskedelmi nyereségből is részesednek.*

Bár jogilag nem pontos kifejezés, a kereskedelmi egység tulajdonképpen *bizományosként* tevékenykedik. Az

erdészetek átadják az ipari fát, túlnyomó részben bükk- és tölgyrönköt (a tűzifát nem) egy úgynevezett *elszámolási áron*, amely gyakorlatilag a teljes önköltséget tartalmazza. Így tehát a fa árának egy részét rögtön megkapják. Ezt követően a kereskedelmi körzet beszerzi a piaci információkat; hol, mennyiért, kinek lehetne eladni, érdemes-e egyszerűen méretre vágva értékesíteni vagy jobb lenne valamilyen mértékben átdolgozni-feldolgozni – és így tovább. Közben folyamatosan egyeztet az adott erdészettel, főleg az elérhető árat és a fizetési feltételeket illetően. Így kialakul egy úgynevezett *átadási ár*, amely már közelít a reális piaci árhoz, s ezt – pontosabban az elszámoló ár és az átadási ár különbözetét – az erdészet az év során szintén folyamatosan megkapja. Tehát felügyelheti a kereskedelmi folyamatot, egyúttal további bevételhez jut. Végül kialakul az *eladási ár*, s ennek tömegéből, mínusz a kereskedelmi körzet költségeinek összességéből keletkezik bizonyos nyereség, amelyet az év lezárultával – jelenleg egyszerűen köbméter-arányosan – felosztunk a beszállító erdészetek között. Az elszámolás korrektségéhez természetesen az is hozzátartozik, hogy a *kereskedelmi körzet költségeit* – a munkabértől a tárolásig, a felhasznált gépekig, szállítási költségeikig – *külön kezeljük*, s az érintett erdészetek ellenőrizhetik, hogy ezek reális mértékűek-e. A kereskedelmi körzet mindezen szolgáltatásokért – költségein felül – a nyereségből a bruttó árbevétel 5%-ának megfelelő összeget tarthat meg.

– *Tavaly mennyi anyagot értékesítettek így, s mennyi volt a bevétel, illetve a nyereség?*

– 10 600 köbméter rönk ment át a kereskedelmi körzeten, összesen 61,655 millió forint árbevétel mellett. 13 millió 416 ezer forint eredmény keletkezett. Ebből Lepencénél maradt az említett árbevétel-arányos 5%, vagyis 3,083 millió forint, Pilismarót pedig 4,287, Visegrád 2,378, Bajna 2,173, Szentendre 0,598, Pilisszentkereszt 0,563 millió forint nyereségrészt kapott az átadási áron felül, illetve Ráckeve is részesedett 0,334 millióval, mert ránk bízott némi értékesítést.

– *Túl egyszerűnek látszik, hogy a nyereséget pusztán köbméter-arányosan osztják fel...*

– Biztosan igazságosabb lenne, ha fajaj és minőség szerint differenciálnánk. Mi javasoltuk is, hogy mind a bükknél, mind a tölgnél állapítsunk meg első és második fokozatú minőséget. Ezt az erdészetek végül elvetették, mondván, kételkednek megítélésünk egzaktságában. Ebben igazuk is lehet, mert minden szakember tudja, hogy a hosszúfás anyag minőségét elég nehéz pontosan meghatározni.

Jelenleg az erdészetek maguk döntenek el, hogy első vagy második kategóriába sorolják-e az általuk átadott fát, de ez „csak” a piaci ár kialakításánál játszik szerepet, a nyereségfelosztásnál nem. A dolog természetéből adó-

dik, hogy e téren mindig lesz kölcsönös gyanakvás az erdészetek között, meg persze a kereskedelmi körzet iránt is, de végül is az a lényeg, hogy amikor a fát valóban eladjuk, akkor reális piaci árat kapjunk érte. A minősítésről végül is a piac dönt.

– *Jobban lehet így kereskedelmi, mintha az erdészet maga adná el a fát?*

– Szerintem ennek van egy szubjektív, s van egy objektív oldala. Szubjektíve sok függ attól, hogy az adott erdészetvezető, kerületvezető milyen „kereskedői vénával” rendelkezik. Lehet, hogy valaki nagyszerű erdőművelő vagy parkfenntartó, de nincs érzéke a kereskedéshez; talán meg is veti, s inkább csak nyugnek tekinti, hogy ezzel is neki kell foglalkoznia. Erre szoktam mondani, hogy sokan csak értékesítik a fát; különösebb utánjárás, a piac felmérése nélkül igyekeznek mielőbb megszabadulni tőle. A kereskedés ezzel szemben azt jelenti, hogy veszek, eladok, ha szükséges, közben átdolgozással-feldolgozással jobban megfelelek az igényeknek, növelem a fa értékét – ahogyan például mi is egyszerű hossztozással a tűzifából gyakran ipari fát csinálunk –, újra eladok, s általában magát a pusztát eladást is olyan műveletnek tekintem, amelyből hasznot lehet és kell is kifacsarni.

Tisztelet a kivételnek, cégünknel elég kevés olyan kolléga van, aki jó kereskedő is. Vannak persze ellenpéldák; Iványos László Ráckeven egymaga egy „kvázi kereskedelmi körzetet” működtet, nagyon sikeresen.

Ami a dolog objektív oldalát illeti, az előnyök konkrétan megfogalmazhatók. A vevő az úr, az ő kegyeit kell keresni. Márpedig a vevő számára egyértelműen előnyös, ha egy kereskedelmi centrumban, egyetlen helyen veheti meg az árut, s nem öt erdészet – mondjuk – tizenöt kerületéből kell összeszednie. A mi alsó rakodónkon, a rönktéren jobban fel tudja mérni az anyagot, megnézhet minden egyes darabot, nem kell attól tartania, hogy a rosszabb minőségűeket rejtegetjük előle. Innen a szállítás is egyszerűbb, s talán furcsán hangzik, de a látványnak is nagy szerepe van; a vevőben sokkal kedvezőbb benyomást kelt egy korszerűen felszerelt, gépekkel ellátott, rendezett rönktér, mintha egy sáros földút mellett nézné meg a felkínált anyagot.

Az eladó erdészet számára – azon az elsődleges előnyön túl, hogy mi sokkal több piaci információ birtokában ajánlhatunk árat, s egyeztetgetjük vele – könnyebb, hogy nem kell vevők után rohángálnia, hogy bármikor (hét végén is) behozhatja az árut, illetve a fát mi vágjuk fel a kívánt méretre. Itt szeretném külön kiemelni, hogy a kereskedelmi körzet működtetése elsősorban Rudolf József művezető feladata, aki igen elismerésre méltóan látja el munkáját.

A körzet léte, tevékenysége természetesen számunkra is előnyös. Elsősorban azért, mert a rönktér teljes költségét – a gépeit is beleértve – itt számolhatjuk el, illetve a kapacitását sokkal jobban tudjuk kihasználni. Kereskedelmi körzet nélkül a rönktér csak 30%-os kihasználtsággal üzemelne, így viszont a 60-70%-a kiterhelt.

– *Mindezen előnyök a forgalomban és az árakban is megmutatkoznak?*

– Igen, ebben biztos vagyok. A körzethez tartozó erdészeteknél a kitermelt faanyag tömege ugyan jelentősen csökkent – nem kereskedelmi okok miatt –, azonban a beérkező rönköket meglehetősen gyorsan el tudjuk adni. Ami pedig az árakat illeti, érdemes szemügyre venni a következő adatsorokat. Bükkörnk esetében '92-ben („vegyes” értékesítéssel) 6700, '93-ban (közvetlen erdészeti eladással) 8200, '94-ben (a kereskedelmi körzet révén) 11 300 forint volt az átlagos ár köbméterenként. Az összes rönkanyagnál ugyanezek az adatok: 5900, 7900, illetve 10 600 forint. Látható, hogy a figyelembe veendő általános inflációs hatások mellett is elég szép árakat értünk el tavaly. Az pedig különösen szembetűnő, hogy korábban az egyes érintett erdészetek mennyire különböző árakon értékesítettek. Csak a legkürvöbbit mondom: '92-ben akadt olyan erdészet, amelyik 3541 forintért adta el átlagosan és köbméterenként a bükkörnköt, míg a másik 8202 forintért! A kereskedelmi körzet abból a szempontból is előnyös, hogy objektívabban, közvetlenül összehasonlítható árai révén a visszás esetek azonnal kiszűrhetőek lennének.

– *Hogyan lehetne továbbfejleszteni ezt a tevékenységet?*

– Egyrészt piacismeretünket kellene elmélyítenünk. Mi igyekszünk ugyan a lehető legszélesebb körben tájékozódni, közel száz fakereskedővel van kapcsolatunk, de azért mégiscsak egy „völgybe zárva” tevékenykedünk. Nagyon jó lenne, ha javulna a vállalati marketing, főleg az exportlehetőségek feltérképezésére.

A fejlődés másik fő módja az lenne, ha a körzet tevékenységi tartománya lényegesen bővülne. Régi vesszőparipám, hogy a „hagyományos” erdészet munkájának a fakitermeléssel be kellene fejeződnie. Ebbe még beletartozik, hogy a kitermelt fát kiközelíti a felső rakodóhoz, onnantól azonban a kereskedő, illetve a ffeldolgozó feladata lenne, hogy átvegye, elszállítsa, simán vagy feldolgozva adja el az árut. S mindezt meg lehetne szervezni úgy – éppen a kereskedelmi körzet tapasztalatai alapján –, hogy a fatermelő ne érezze becsapva magát. Ebbe beletartozna a tűzifa, gallyfa átvétele is – mellel, a mi alsó rakodónkat csak így lehetne 100%-osan kihasználni.

nálni –, s a gépek, főként a hosszúfás szerelvények is hatékonyabban dolgozhatnak. Például nem fordulna elő a mai helyzet, amikor a maróti erdészet szerelvénye hétvégeken is dolgozik, egy másik erdészeté meg jóformán még ki sem mozdult a telephelyről.

✱

A fentiekkel kapcsolatban a két legnagyobb „beszállító”, a Pilismaróti és a Visegrádi Erdészet véleményét is kérdeztük.

– A Pilismaróti Erdészet a kereskedelmi körzet legjelentősebb partnere – mondta *Mizik András* erdészetvezető. – A körzet gondolatának megfogása és a lényegyet tisztázó nagy viták után ma már egyáltalán nem „kényszerből”, hanem legjobb meggyőződésünk szerint veszünk részt e tevékenységben.

A rendszer előnyeit megfogalmazó Kóhalmy József kollégámmal egyetérték. Annyiban azonban szeretném pontosítani az elmondottakat, hogy a körzet által elért többelhozamot össze kell vetni a szinte folyamatosan növekvő költségekkel is. Amíg a kettő egyenlege – vállalati szinten – pozitív, addig mindannyiunk érdeke az értékesítési szervezet jó működése. Természetesen a hozamokat is, a költségeket is reálisan kell figyelembe venni. Ezután kell eldönteni, hogy mely választékokat célszerű bevinni a lepencei körzetbe. Az én jelenlegi ismereteim és tapasztalataim szerint *csak a fűrészelési alapanyag, illetve ennél értékesebb választékká feldolgozható hosszúfa* jöhet szóba.

Egyébként az erdészetek „megkímélése” a kereskedelmi feladatok többletmunkájától megoldható úgy is, hogy folyamatosan kapunk piaci információkat az alacsonyabb rendű választékokról. Ez jelenthet erdészet-erdészet közötti információ-átadást, de célszerűbb központilag gyűjteni az adatokat és továbbítani az erdészeteknek. A jó információcserével – véleményem szerint – a gépi kapacitások jobb kihasználása is megoldható. Mindemellett figyelembe kell venni, hogy a speciális eszközök használata – ha csúcsra méretezett az eszközpark – üresjáratokat is előidézhet.

– Mi is egyetértünk azzal, hogy jó gondolat volt a kereskedelmi körzet létrehozása – mondták a *Visegrádi Erdészet* szakemberei. – Valóban jobb árakat lehet elérni, főleg azért, mert Lepencén rendszeren, terítve lehet bemutatni az árut, illetve egyszerre nagyobb mennyiséget is el lehet adni.

Az árak egyeztetésében valóban folyamatos konzultáció zajlott, elmondható, hogy a lepenceiek korrekt módon jártak el. A nyereség felosztása az előzetes megállapodás alapján történt. Ugyanakkor ezen lehetne finomítani; várjuk, hogy az ágazatvezetés előterjesszen néhány variációt.

A tűzifa Lepencén keresztüli értékesítését nem tartjuk jó ötletnek. Mostanában ugyan felment a tűzifa ára, de könnyen lehet, hogy ez csak múló jelenség. Hosszabb távon inkább az a helyzet, hogy ha „mezmozdítjuk” a tűzifát, vagyis még szállítási költséggel is terheli, már csak veszteségesen adható el.

sé-

Helyreigazítás

Lapunk előző számában, a 7. oldalon megjelent írásban, László Istvánnal készült interjúnkban tévesen állítottuk, hogy a munkaruha beszerzésére közvetlenül készpénzt kapnak a dolgozók, s azt különösebb ellenőrzés nélkül használhatják fel.

Ezzel szemben a helyzet a következő. A dolgozó egy utalványt kap, s ezen – a munkakör alapján – szerepel az a keretösszeg, amelynek erejéig munkaruhát, illetve védőeszközt vásárolhat. Az utalvány – az APEH által meghatározott körben – tartalmazza a megvásárolható áruféleségek cikkszámait is. Ennek birtokában a dolgozó megveszi a kívánt árut, majd a vételárat – számla alapján – a cég kifizeti neki.

A félreértésért a nyilatkozó és olvasóink elnézését kérjük.

Az OEE Pilisi Csoportjának hírei

December 29-én Visegrádon rendezték meg – immár hetedik alkalommal – a karácsonyi tarokkversenyt. Az erdészek hagyományos kártyajátékában 9 asztalnál 39 játékos mérte össze erejét, a helybeliek mellett Budapestről, Egerből, Esztergomból, Szentendréről, Szolnokról, Vácról, sőt Ausztriából érkezett kollégák is.

✱

Január 13-án *Az Ob melletti komik földjén, vizein* (avagy három elszánt hölgy utazása Szibériában) címmel *Csepregi Márta, Madas Edit* és *dr. Madas Katalin* tartott diavetítéssel egybekötött előadást Visegrádon. A mintegy hatvan fős közönség nagy érdeklődéssel fogadta az érdekes beszámolót.

Születésnapi vadászszerecse

A Pilismaróti Erdészet nemrégiben kétnapos vaddisznó-hajtást rendezett egy 10 tagú német vadászvendégcsoport részére.

Az első napon csak a kellemes időjárásnak és a szép környezetnek örülhettek a vendégek, mert a hajtásokban csupán egyetlen lövés dördült, az is rókát célzott meg.

Másnapra az időjárás és a vadászszerecse is megváltozott. A terítéken 9 disznó feküdt, köztük egy *23 cm-es agyaráú* kan. Elejtője *Spinne* úr, a csoport vezetője volt, akit ezzel a nagyszerű tróféával születésnapján ajándékozott meg a mindenkori vadászokat segítő Szent Hubertusz.

Budakeszi Erdészet

Újabb tíz éves terv előtt

Ma már nem a vadgazdálkodás az egyetlen meghatározó ágazat a 9200 hektáron gazdálkodó Budakeszi Erdészetnél, mint korábban, amikor a hajdani BUVAD központi egysége volt. Tavaly nem esett több trófeás vad területeiken, mint más erdészeinknél, s budakeszi kollégáink mindinkább a fahasználat, az erdőművelés s nem utolsósorban a parkfenntartás gondjaira koncentrálnak.

– Az idén érkezünk el ahhoz a – minden erdészet életében igen jelentős – állomáshoz, amikor új, tíz évre szóló erdőtervet (üzemtervet) kell készítenünk. Ennek kidolgozása során a legfőbb kérdés az, milyen ütemben termeljük le számos előregedett, a véghasználati kort már elért vagy meghaladott állományunkat, illetve milyen gyorsan tudjuk felújítani ezeket az erdőket – mondotta előljáróban *Keszleri József*, az erdészet vezetője.

– *Mekkora jelenleg a fakitermelési lehetőség?*

– A „lehetőség” erdeink életkorát és az aktualizált erdőtervi előírásokat tekintve már tavaly meghaladta az 50 ezer bruttó köbmétert, s idén is hasonló mértékű. Ehhez képest '94-ben 7000 köbmétert termeltünk, s '95-re is csak 8700 köbmétert tervezünk. Ez egyrészt tudatos önkorlátozás, másrészt viszont annak tudható be, hogy az erdőfelügyelet és a természetvédelmi hatóság természetes felújítást ír elő, vár el tőlünk.

Félreértés ne essék, magam is a természetes felújítás híve vagyok, szakmailag ezt tartom helyesebbnek, sőt (a későbbi ápolási költségeket figyelembe véve) gazdaságosabbnak is. Ugyanakkor mindannyian tudjuk, hogy ez – különösen ilyen erdőkben, amelyek évtizedeken át elsősorban vadgazdálkodási célokat szolgáltak – jóval hosszadalmasabb, munkaigényesebb előkészítést igényel, mint a mesterséges erdőfelújítás. Még legalább két év kell hozzá, hogy az előregedett, több helyütt összeomlóban lévő erdőtömbök végvágását elkezdhessük úgy, hogy a későbbiekben ne keletkezzenek súlyos felújítási hátralekók. Elsősorban ezért nehéz – az erdőfelügyelettel közösen és a természetvédelmi hatóság véleményét is figyelembe véve – igazán jó és reálisan végrehajtható erdőtervi koncepciót készíteni: egyfelől a ros-katag állományok kitermelése már nem halogatható sokáig, másfelől a felújítási torlódásokat el kellene kerülni.

Biztató, hogy tavaly egy 200 hektáros, éppen az erdészeti központtal szemben lévő, nagyrészt cserből, egyharmadában tölgyből és más keménylombos fajokból álló erdőtömbben a felújító-vágásokat elég jól elvégeztük. A korábbi évek gazdag csermakk-termését sikerült megfogni, megeredt az újulat, s szakszerű bontással, kíméletes közelítéssel sikerült megóvni is. A szerencsésen havas januárt kihasználva itt is, más területeken is eredményesen folytatjuk a felújító-vágásokat. Kevés

bükkerdők van, de tekintettel arra, hogy ezeknél éppen most időszerűek a bontások, illetve arra, hogy a bükkújulat különösen érzékeny a közelítési károakra, a havas időszakban a bükkösöket soroltuk előre.

– *Mikortól várhatók nagy mértékű végvágások?*

– 1997-től, s aztán éveken át évi 25-30 ezer köbméter fahasználatunk lesz. (Ez persze függ az erdőfelügyelettől, s nem kevésbé a természetvédelmi hatóságtól, hogy mennyire enged összefüggő végvágásokat – de ennyi erősen valószínűsíthető.)

– *Mihez kezdenek majd ennyi fával?*

– A mi fánk túlnyomó részben tűzifa minőségű. Fafeldolgozó kapacitásunk nincs, ami volt – a budakeszi fűrészüzem – azt átcsatolták a Budapesti Erdészethez. A tűzifát most elég jól el lehet adni, de hogy mi lesz két év múlva, nehéz lenne megmondani. Olyasféle együttműködést szeretnénk kialakítani a Budapesti Erdészettel, mint ami a „lepenicei kereskedelmi körzet” és partnerei kapcsolatát jellemzi. Értékes faanyagunk ugyan nem sok van, de feljavítható (vagy alkalmas termékek megtalálásával értékes alapanyaggá tehető) annál több, s Budapest is hasonló cipőben jár. A budakeszi fűrészüzemből – ha jóval kisebb méretekben is – „újabb Lepencét” kellene csinálni, mind a fafeldolgozás fejlesztésével, nyereséges termékcsalád bevezetésével, mind „kereskedelmi körzetként”.

– *Tetézi gondjait az erdőpusztulás...*

– Nálunk is ugyanolyan többletfeladat, mint Budapestnél. Feketefenyvesek, tölgyesek és – új jelenségként – cseresek is pusztulnak. Ahogyan lehetőségünk van rá, kitermeljük a száradékot, de mi erre egy fillér önkormányzati támogatást nem kapunk, s források híján nem is haladunk vele a kellő ütemben.

– *A vadgazdálkodási bevételek viszont gyarapítják a pénzügyi eszközöket...*

– Sajnos, tavaly az ágazat nem hozott annyit, mint reméltük. Az utóbbi évek – erdőművelési okokból történt – radikális vadállomány-apasztása eredményes volt, de ez mindig kétélű dolog. '89-ben (a BUVAD és a PP egyesítésének évében) 1800, '90-ben 1600 nagyvad esett területeinken, s ha csökkenő mértékben is, a következő éveket is elég magas kilövési adatok jellemezték. Tavaly már csak 12 gímszarvas- és 16 dámbikát, szintén 16 muflonost, 21 őzbakot és 383 vaddisznót ejtettek el nálunk. A bikák, bakok, kosok kilövése a kívánt szint alá csökkent, egyedül a vaddisznónál tudtuk megközelíteni a tervet (a 383 darabból 351-et külföldi vendégvadászok lóttak ki, s csak 32-t a szakszemélyzet.)

Vadaskert-rendszerünk további fejlesztése adhat megoldást. Két éve kezdtük el ezt a beruházást, 1600 hektárt különítettünk el, olyan részen, amely nem esik

**Az erdészet hajdani központi épülete
hasznosításra vár.**

természetvédelem alá (szinte összes többi területünk a Budai Tájvédelmi Körzethez tartozik). A vadaskertbe tereljük, illetve – élve befogással – szállítjuk át a vadat, s az idén 40 szarvasbikát is vásárolunk. Itt szeretnénk kialakítani olyan összetételű és minőségű vadállományt, amely vendégeink, vevőink igényeit kielégíti. A kert körülzárásánál jórészt a régi kerítéseket használjuk fel, de felújítva. Ismeretes, hogy nálunk igen sok kerítés épült a hetvenes-nyolcvanas években. Ezeket a továbbiakban már nem nagyon bontjuk le, mert a volt tsz- és állami gazdasági földek jórészt magántulajdonba kerültek, nagyon sok ilyen kis parcella érintkezik erdeinkkel, s meg kell védenünk őket a vadkártól. Az új tulajdonosok a korábbiaknál is érzékenyebbek e tekintetben, s némelyek hajlamosak olyan kárt is ránk hárítani, amit nem is a vad okozott.

– *Parkfenntartás...?*

– Kiszolgáltató helyzetben vagyunk. Ha a Budapesti Erdészetről azt szokták mondani, hogy a „kirakatban van”, rólunk állítható, hogy „Budapest szájában vagyunk”. A kirándulótömeg nem áll meg a főváros határán, s természetesen nem veszi figyelembe az erdészethatárokat sem. Nekünk hivatalosan csak egy parkerdőnk van, a páty-főkúti, de valójában egész területünket elárasztják a túrázók. A cég közjóléti pénzének elosztásánál ezt nem veszik figyelembe. Tudom, hogy a keret nagyon kevés, a kiemelt területekre is alig telik. Mégis jó lenne, ha minket is komoly parkfenntartóként kezelnének; jelenleg az a helyzet, hogy a kirándulókat csak minimális mértékben tudjuk „kiszolgálni”. Kevés a parkberendezés, a kiépített turistaút, amely a kirándulókat „elterelné” a más célt szolgáló erdei utakról, s nálunk is egyre nagyobb gondokat okoz a szemét összeszedése.

– *Az önkormányzatoktól lehet segítségre számítani?*

– A tízezer lakosú Budakeszi kivételével az érdekelt települések (Budajenő, Perbál, Páty, Telki stb.) csak néhány ezer főt számlálnak. Kisebb gondjuk is nagyobb

annál, hogy a parkerdei gondokkal foglalkozzanak. Az a véleményük – joggal –, hogy erdeinket elsősorban a budapestiek veszik igénybe, fizessenek ők. A főváros (és a kerületek) önkormányzatai viszont arra az álláspontra helyezkednek, hogy ők már adtak (ha adtak) támogatást a Parkerdőnek, nevezetesen a Budapesti Erdészetnek, s Budakeszihez semmi közük. Nyilván csak a központi keret növelése lenne megoldás, erre viszont nem számíthatunk. Pedig nagyon hasznos beruházásokat tudnánk végrehajtani; gondoljunk csak az arborétumra, amely épp oly vonzó turisztikai célpont lehetne, mint a vadaspark. Igyekezzünk rendben tartani, de a közönség számára való megnyitása, s főleg a látogatók folyamatos fogadása jó néhány milliót igényelne.

– *Talán erre is telne, ha hasznosíthatnák üresen álló ingatlanjaikat...*

– Ha végre hasznosíthatnánk... Mint emlékezetes, elsősorban a hajdani „kísérleti telep” központi épületéről (a későbbi BUVAD-központról), tehát egy kisebb kastélyról és néhány más épületről van szó. Ezek '89 óta üresen állnak. A főhatóság is, cégünk is azt szorgalmazta, hogy valamely fontos erdészeti intézményt – például az Erdészeti Tudományos Intézetet vagy a Budapesti Erdőfelügyelőséget egy részét – kellene ide telepíteni, már történeti okokból is, mert „itt ringott a magyar erdészeti kutatás bölcsője”. Pénz – és talán kellően dinamikus szándék – híján eddig minden megoldási kísérlet megbukott. Eközben mi fizetjük az épületek fenntartását, telente a temperálást, a vezetékek karbantartását, s a házak állapota még így is romlik. A főhatóságnak – így vagy úgy – végre döntenie kellene. Ha nem lehet megoldani a szakmai célokra való hasznosítást, ezt most – hat év után – illene végre kimondani, hogy az épületek privatizálásáról tárgyalhassunk. Anélkül, hogy ezeket az ingatlanokat meghirdettük volna, már több érdeklődő jelentkezett, magánklinikától kezdve panzióig, szanatóriumtól alapítványi gimnáziumig mindenféle intézmény létesítésén gondolkodva. Az ilyen, vagy hasonló célú hasznosítás nekünk sem lenne ellenünk. Hosszú idő óta most tapasztalható az első biztató jel; ezeket az épületeket, megfelelő telekkel együtt a nyilvántartásban elkülönítjük, önálló helyrajzi számot kapnak, megkönnyítve a hasznosítást – bárki is legyen a partner.

–bor

Parkerdőgazdaság

A Pilisi Parkerdő Rt. lapja.

Megjelenik: kéthavonta.

Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Elnöke: Márkosi Lajos.

Felelős szerkesztő: dr. Sébor József.

Felelős kiadó: a Parkerdő Rt. vezérigazgatója.

A szerkesztőség címe:

2025 Visegrád, Mátyás király út 4.

Nyomdai munkák: Diós Nyomda, Budapest.